ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

ΑΒΕΛΑΡΔΟΣ ΚΑΙ ΕΛΟΪΖΑ

Β'.

Δημοσιεύουμε καὶ σήμερα μερικὰ χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὶς ἐπιστολὲς ποὺ ἔστειλε κατὰ τὸν 12ο αἰῶνα, μέσ' ἀπὸ τὸ μοναστῆρι της, ἡ περίφημη γιὰ τὴν καλλονὴ καὶ τὴν ἀρετή της Ἐλοΐζα, πρὸς τὸν ἀγαπημένο της σύζυγο, μοναχὸ Ἀβελάρδο, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἔζησε χωρισμένη κατὰ τὰ τελευταῖα της χρόνια.

«Ὦ ἀκριβέ μου Ἀβελάρδε! Θυμήσου τὴν ἀλησμόνητη ἡμέρα ποὺ ἤμουν ἀνθοστεφανωμένη, ἕτοιμη νὰ προφέρω τὸν ὅρκο τὸν μεγάλο καὶ ποὺ τὸ χέρι σου, κρατῶντας τρυφερὰ τὸ δικό μου, μὲ ὡδηγοῦσε στὸν ἱερὸ βωμὸ τοῦ Ὑμεναίου... Θυμήσου ἀκόμα τὴν ἡμέρα πού, λυώνοντας ἀπὸ τὴ φλόγα τῶν πόθων μου, θυσίασα τὴν καρδιά μου καὶ ὡρκίστηκα νὰ ἐγκαταλείψω τὸν κόσμο καὶ τὶς ἀπολαύσεις του...

» Τὸ χέρι σου τὸ ἀδύνατο καὶ τρεμάμενο μόλις κατώρθωσε ν' ἀγγίξη τὸ μέτωπό μου τὸ σκεπασμένο μὲ μαῦρο πέπλο. Φιλοῦσα μὲ συγκίνησι τὴν ἱερὴ ἐκείνη στολή, τὰ δεσμὰ ποὺ εἶχαν ἑτοιμάσει τὰ ἴδια μου τὰ χέρια, κι' ὅμως ὁ ἔρωτας μοῦ φλόγιζε τὴν καρδιά.

» Ἔξαφνα, ὁ ἥλιος ἐσκοτίστηκε καὶ ἡ λαμπάδες ἐχλώμιασαν, ἐνῶ οἱ θόλοι τοῦ ναοῦ ἀντήχησαν πένθιμα. Ὁ Θεὸς δὲν ἐπίστευε πὼς μποροῦσα νὰ εὔχωμαι γιὰ κανέναν ἄλλον ἀπὸ σένα. Ὁ Θεὸς ἀμφέβαλλε ἀκόμα γιὰ τὴ νίκη του...

» Καὶ ὅμως σὲ ἐγκατέλειψα, ἀγαπημένε μου. Ἀλλὰ ὁ Θεός, ἀλλοίμονό μου, δὲν τὸ πίστεψε. Εἶχε τόσο δίκηο νὰ ὑποψιάζεται τὴν πίστι μου. Παραδινόμουν στὸν Θεό, ἐνῶ ἀνῆκα ὁλόκληρη σὲ σένα...».

* * *

«Ἔλα ἐπὶ τέλους, ἀγαπημένε μου Ἀβελάρδε, λαμπάδα τῆς ζωῆς μου ἀληθινή! Ἔλα ἀκόμα νὰ μὲ δῆς, προτοῦ σὲ χωριστῶ γιὰ πάντα...

» Ἔλα! Μονάχα αὐτὸ τὸ τελευταῖο ἀγαθὸ ἐπιθυμῶ νὰ ἀπολαύσω. Ἔλα! Μποροῦμε ἀκόμα νὰ γνωρίσουμε τὴν ἡδονή, νὰ τὴ ζητήσουμε στὰ μάτια μας, νὰ τὴνε βροῦμε στὶς ψυχές μας...

» Φλογίζομαι καὶ νοιώθω ὅλες τὶς φλόγες τοῦ ἔρωτά μου νὰ μὲ καίνε. Ἄφησέ με νὰ ἀκουμπήσω πάλι στὸ στόμα σου καὶ νὰ ἀνασάνω ἀπὸ κεῖ μέσα ὅλη τὴ φωτιά σου...

» Τί θεῖες στιγμές, Ἀβελάρδε! Τὶς αἰσθάνεσαι κι' ἐσὺ ὅπως ἐγώ; Τί χαρά! Τί ἡδυπάθεια! Τί χαρὰ ποὺ πλημμυρίζει ὅλη μου τὴν ὕπαρξι, ὅταν τὶς θυμᾶμαι!... Σφῦξε με πάλι στὴν ἀγκαλιά σου, πάρε με καὶ βάλε με ἀπάνω στὴν καρδιά σου...

» Γελιόμαστε κι' οἱ δυό μας, νοσταλγῶντας τ' ἀδύνατα καὶ τ' ἀπραγματοποίητα... Μὰ τὸ ξεγέλασμα εἶνε γλυκό. Ξέχασε πειὰ τὴ θλιβερή του τύχη! Σκέπασέ με μὲ φιλιά.

» Ἔλα, ἔλα! Θέλω νὰ μὲ τραβήξης στὸ ναό, μπρὸς στὸ ἱερὸ θυσιαστήριο, κι' ἐκεῖ νὰ μὲ μάθης ν' ἀναστενάζω κάτω ἀπ' τὸν ζυγὸ τῆς μετανοίας, νὰ προτιμήσω τὸν Θεὸ ἀπὸ τὴν ἀγάπη σου καὶ τὸν νόμο του ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία σου. Καὶ συλλογίσου πὼς εἶμαι ἕνα πρόβατο δειλὸ ποὺ ἔχει ἀνάγκη ἀπ' ὁδηγό...».

* * *

«Ἡ Ἐλοΐζα, σπαραγμένη, ἀπελπισμένη, συντριμμένη, σὲ παρακαλεῖ, σὲ ἱκετεύει, σ' ἐξορκίζει νὰ τρέξης στὴν ἀγκαλιά της. Ἄχ, ἀπατηλὴ ἀγάπη! Ἄχ, εὐτυχισμένη πλάνη! Ἄχ ὄνειρο τρελλό!...

» Καὶ νομίζεις πὼς μοῦ ἔμεινε ἐμένα ἄλλη ἀρετὴ ἀπὸ τὸν ἔρωτά σου; Μονάχα ἐμὲ τὴν Ἐλοΐζα ἄκουσε. Μονάχα ἐγὼ σὲ προσκαλῶ, Ἀβελάρδε, καὶ περιμένω νὰ λυτηθῆς τὴ λύπη μου τὴ θανάσιμη...».

* * *

«Μπορῶ ἐγὼ νὰ δαμάσω τὸν ἔρωτά μου, ἐγὼ ποὺ ἀγαπῶ τόσο τρελλά! Ἀλλοίμονο, θαρρεῖς πὼς αὐτὸς ὁ ἀγώνας ὁ κρυφὸς δὲν εἶνε σκληρὸς γιὰ τὴν καρδιά μου;...

» Πρὶν ἀκόμα μπεῖ ἡ γαλήνη στὴν ψυχή μου, πρὶν προφτάσει νὰ σβυστῆ τὸ φῶς τοῦ λογικοῦ μου, πρέπει ἀκόμα ν' ἀγαπῶ, νὰ μετανοιώνω, νὰ λαχταρῶ, νὰ ἐλπίζω, νὰ ἀπελπίζωμαι, νὰ αἰσθάνωμαι, νὰ ἀντιστέκωμαι, νὰ ξερριζώνω τὴν καρδιά μου, νὰ κάνω τὰ πάντα καὶ νὰ μὴ μπορῶ μονάχα νὰ λησμονήσω τὴν ἀγάπη μας...

» Ὦ μοιραῖε πόθε τῆς ψυχῆς! Ὦ τυραννικὲ ζυγέ! Ξέχασα ποιὰ εἶνε τὰ καθήκοντά μου καὶ τί εἶμαι ἐγὼ ἐδῶ μέσα; Ὦ ἄπιστη γυναῖκα! Ἐσὺ ἡ νύμφη τοῦ Θεοῦ, πῶς φλογίζεσαι τώρα γιὰ ἕναν ἄντρα;

» Πολυεύσπλαχνε Θεέ! Λυτήσου με στὴ μεγάλη ταραχὴ ποὺ μὲ βλέπεις καὶ εὐδόκησε νὰ ἐπιβάλης τὸν ἀλύγιστο νόμο σου στὶς ἀδύνατες αἰσθήσεις μου...

» Ὦ Θεέ, ἐσὺ ποὺ ἔβγαλες ἀπὸ τὸ χάος τὴ δημιουργία καὶ τὸ φῶς, ὁτλίσου ξανὰ μὲ ὅλη σου τὴ δύναμι. Τώρα δὲν πρόκειται νὰ δημιουργήσης τίποτε. Τώρα χρειάζεται νὰ κάμης κάτι περισσότερο: νὰ ἀφανίσης τὸν ἔρωτα τῆς Ἐλοΐζας...

» Ἀλλά, μεγάλε Θεέ, θὰ μπορέσης νὰ τὸ κάμης αὐτό; Ἡ θλῖψι μου, ἡ ἀπελπισία μου, τὰ δάκρυά μου σοῦ ζητοῦν ὅπλα γιὰ ν' ἀπομακρύνω τὸν ἀγαπημένο μου ἐχθρό. Ἀλλὰ φοβοῦμαι περισσοτερο τὶς εὐεργεσίες σου ἀπὸ τὴ λαχτάρα τῆς ἀγάπης μου...».

* * *

«Ὦ ἀγαπημένες μου ἀδελφές! Ὦ συντρόφισσες ἀθῶες τῆς σκλαβιᾶς μου! Ὦ περιστερὲς ποὺ γουργουρίζετε κάτω ἀπὸ τὶς ἱερὲς αὐτὲς στοὲς καὶ ποὺ δὲν ξέρετε τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τὶς ψυχρὲς αὐτὲς ἀρετὲς ποὺ δίνει ἡ θρησκεία καὶ ποὺ ἐγὼ πειὰ δὲν τὶς ἔχω...

» Πόσο εἶστε ἀναίσθητες καὶ πόσο εἶν' εὐτυχισμένες ἡ καρδιές σας! Ὅλες ἡ μέρες σας περνοῦν γαλήνιες κι' ἡ νύχτες σας ἀτάραχες. Ἡ πνοὴ τῶν παθῶν δὲν περνάει καθόλου ἀπὸ πάνω τους...

» Ἄχ, πόσο ζηλεύει ἡ Ἐλοΐζα τὶς μέρες καὶ τὶς νύχτες σας! Ἡ Ἐλοΐζα ἀγαπᾶ καὶ φλογίζεται ἅμα ἀνατείλει τὸ φῶς, ἀγαπᾶ καὶ φλογίζεται ἅμα δύσει ὁ ἥλιος. Τὶς νύχτες, κι' ὅταν ἀκόμα κάνει δροσιά, καὶ πάλι αὐτὴ φλογίζεται. Κοιμᾶται μονάχα γιὰ νὰ ὀνειρεύεται πὼς βρίσκεται μέσα στὴν ἀγκάλη τοῦ ἀγαπημένου της...

» Μόλις ὁ ὕπνος κλείνει τὰ βλέφαρά μου, ἀμέσως ἔρχεται ὁ ἔρωτας καὶ μὲ χαϊδεύει μὲ τὶς ἀνάλαφρες φτεροῦγες του. Μοῦ ξαναφέρνει τότε στὸ νοῦ ὅλες τὶς γλυκὲς νύχτες τῶν πόθων μου, ὅλες τὶς ἀληθινόνητες ὧρες ποὺ ἔκλεβε ἀπ' τὸν ὕπνο μου ἡ ἀρετή...».

* * *

«Ἡ γλυκειὰ πλάνη τῆς φαντασίας μου γλυστράει ἡδονικὰ μέσα στὶς φλέβες μου. Πόσο λίγο χάρηκα τὶς ἀξέχαστες ἐκεῖνες εἰκόνες!

» Ἄχ, ἐσύ, Ἀβελάρδε, δὲν αἰσθάνεσαι πειὰ παρόμοιους σκληροὺς κλονισμούς. Στὴν κατάντια ποὺ σ' ἔφερε ἡ τύχη, ἡ ζωή σου μοιάζει μὲ μιὰν ἀτέλειωτη γαλήνη, μὲ τὴν εἰκόνα τὴν ἴδια τοῦ θανάτου...».

* * *

«Μπορεῖς ἀπὸ δῶ καὶ πέρα, ἀφοῦ δὲν θὰ αἰσθάνεσαι πειὰ τὸ μεθύσι τῶν χαδιῶν, νὰ φοβᾶσαι τὶς ψυχικὲς ἀδυναμίες σου καὶ νὰ μὴ δίνης ἐμπιστοσύνη στὴν καρδιά σου; Κι' ἐγὼ μπορῶ νὰ ἐλπίζω πειὰ πὼς θὰ φανῶ στὰ μάτια σου ὡραία;...

» Ὁ ἔρωτάς μου εἶνε ὅμοιος μὲ τὶς δάδες, μὲ τὶς πένθιμες φωτιὲς ποὺ καίγονται κοντὰ στοὺς νεκρούς, χωρὶς νὰ θερμαίνουν τὰ λείψανά τους. Ὁ ἔρωτάς μου δὲν ἔχει καμμιὰν ἀπαίτησι ἀπ' τὴν καρδιά σου...

» Ἡ καρδιά σου ἔχει παγώσει κι' εἶν' ἀδύνατο νὰ φλογιστῆ ἀπὸ τὰ λόγια τὰ θερμά μου. Ἡ Ἐλοΐζα σὲ λατρεύει κι' ἐσὺ δὲν μπορεῖς νὰ τὴν ἀγαπήσης...».

* * *

«Τρέξε κοντὰ στὴν Ἐλοΐζα βιαστικὰ καὶ μὴν ἀμφιβάλλεις πὼς σ' ἀγαπᾶ μ' ὅλη τὴν ψυχή της!... Ἀβελάρδε, ὅταν βρίσκεσαι μέσα στὰ μπράτσα μου, μοῦ φαίνεσαι ἀνώτερος κι' ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Θεό!

» Ναί, ἔλα! Τόλμησε νὰ σταθῆς ἀνάμεσα ἀπὸ μένα κι' ἀπὸ τὸν Θεό, διαφιλονείκησε ἀπ' αὐτὸν τὴν πονεμένη μου καρδιά, τὴν καρδιὰ ποὺ μονάχα σὲ σένα ἀνήκει...

» Ἀλλὰ τί εἶπα; Ὄχι! Ὄχι, σκληρέ! Φύγε μακρυὰ ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη σου! Φύγε καὶ παραχώρησε στὸν Ὕψιστο τὴν ἑτοιμοθάνατη Ἐλοΐζα! Φύγε καὶ βάλε τὶς ἀπέραντες θάλασσες ἀνάμεσά μας γιὰ νὰ μᾶς χωρίζουν...

» Ἄς πᾶμε κι' ἄς κατοικήσουμε μακρυὰ ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον, στὶς διὼ τοῦ κόσμου ἄκρες. Ἀκόμα καὶ μέσ' στοὺς κόλπους τοῦ Θεοῦ μου, ὅταν θὰ ξεψυχάη ὁ ἔρωτάς μου, φοβᾶμαι ν' ἀνασάνω τὸν ἀέρα ποὺ ἀνασαίνει ὁ Ἀβελάρδος...».

* * *

«Ὄχι, ἀγατημένε μου! Μὴν ἔρθης! Ἐγὼ πειὰ δὲν ζῶ γιὰ σένα, μάθε το μιὰ γιὰ πάντα. Σοῦ δίνω πίσω τοὺς ὅρκους σου, μὴ μὲ συλλογίζεσαι πειά...

» Κι' ἐσεῖς, ἀγαπημένες χαρὲς τῆς τρελλῆς μου ψυχῆς, χαίρετε! Κι' ἐσεῖς, γλυκὲς πλάνες μιᾶς παράφορης γυναίκας, χαίρετε...

» Ὄνειρά μου, σᾶς ἀφίνω γιὰ πάντα. Αὐτὴ τὴν ἀπόφασι πῆρε ἡ καρδιά μου. Χαῖρε κι' ἐσύ, ἀγαπημένε μου Ἀβελάρδε, ἀκριβέ μου σύζυγε!

» Ὦ ἀρετή, οὐράνια κόρη, ἱερὴ λήθη τοῦ κόσμου, ἐσὺ ποὺ μοῦ ὑπόσχεσαι χαρὲς αἰώνιες, πάρε τὴν Ἐλοΐζα καὶ φέρε την στοὺς κόλπους τῶν ἀθανάτων. Πεθαίνω, Ἀβελάρδε! Ἔλα τώρα νὰ κλείσης τὰ μάτια μου!...

» Θὰ στερηθῶ τὸ φῶς καὶ θὰ χάσω τὴν ἀγάπη μου. Ἔλα τοὐλάχιστο στὶς τελευταῖες μου στιγμὲς νὰ μοῦ δώσης τὸ στερνὸ φιλί σου καὶ νὰ πάρης τὸν στερνό μου ἀναστεναγμό...».

* * *

«Ὅταν ἔρθει ὁ θάνατος νὰ σβύση τὴ λαμπάδα τῶν ἡμερῶν σου, ἄς μᾶς βάλουνε μαζὺ ἀκόμα καὶ μέσα στὸ μνῆμα τὸ ζοφερό. Ἐκεῖ ἄς γράψει ὁ ἔρωτας μὲ τὸ χέρι του τὴν ἱστορία μας. Ἐκεῖ ἄς περνᾶ ὁ διαβάτης κι' ἄς χύνει δάκρυα στὸ μνῆμα μας λέγοντας:

« — ***Ἀγαπήθηκαν πάρα πολὺ κι' ἐδυστύχησαν στὴν ἀγάπη τους! Ἐμεῖς ἄς ἀναστενάξουμε ἀπάνω στὸν τάφο τους, ἀλλ' ἄς μὴν ἀγαπήσουμε καθὼς αὐτοί!...».***